

Obsah

ZÁKLADNÍ PŘÍSTUPY K LIDEM S DODATEČNÝMI POTŘEBAMI	9
1.1 POSTIŽENÝ ČLOVĚK JE PŘEDEVŠÍM ČLOVĚK	10
1.2 POSTIŽENÍ NENÍ NEMOC	12
1.3 NEVHODNÉ PŘÍSTUPY A ZÁSAHY JSOU NEBEZPEČNÉ	13
1.4 ADAPTACE A MALADAPTACE	15
1.5 DĚTI JSOU NEVHODNÝMI PŘÍSTUPY A ZÁSAHY OHROŽENY VÍCE	16
1.6 VYTVÁŘENÍ STRATEGIÍ PRO PŘEKONÁNÍ PŘEKÁŽEK	18
1.7 CHCETE-LI POMÁHAT, NEJDŘÍVE SE NAUČTE NASLOUCHAT	20
1.8 KDO KOMU SE MÁ PŘIZPŮSOBIT?	21
1.9 POSTIŽENÍ NENÍ TOTÉŽ CO HANDICAP	23
1.10 DŮLEŽITÝ JE SUBJEKTIVNÍ POCIT	25
1.11 NENÍ POSTIŽENÍ JAKO POSTIŽENÍ	27
1.12 KAŽDÝ ČLOVĚK POTŘEBUJE NĚCO JINÉHO	28
ZMATKY V TERMINOLOGII	31
2.1 CO VŠE SE SKRÝVÁ POD NÁZVEM „SLUCHOVÉ POSTIŽENÍ“	32
2.2 V ODBORNÉ TERMINOLOGII MÁ BÝT JASNO	34
2.3 ZÁZRAČNÉ" VÝSLEDKY SLUCHOVÉHO TRÉNINKU	36
2.4 KDO SE CÍTÍ BÝT „SLUCHOVĚ POSTIŽENÝ“?	41
2.5 KDO JE TO „ZBYTKAŘ“?	41
2.6 JEDNO UCHO NEPLATÍ	43
2.7 HLUCHONĚMÝ, HLUCHÝ NEBO NESLYŠÍCÍ?	44
2.8 MÁ SLOVO „HLUCHÝ“ HANLIVÝ NÁDECH? PRO KOHO?	47
2.9 POUŽÍVAJÍ NESLYŠÍCÍ TERMÍN „HLUCHÝ“?	50
2.10 TERMÍN „HLUCHÝ“ SE NEPOUŽÍVÁ, ALE...	51
2.11 ZÁHADA VELKÉHO PÍSMENA	52

PŘEVODNÍ A PERCEPČNÍ TYP ZTRÁTY SLUCHU	56
3.1 SLUCHOVÉ VNÍMÁNÍ JE INDIVIDUÁLNÍ ZÁLEŽITOST	57
3.2 PŘEVODNÍ TYP SLUCHOVÉHO POSTIŽENÍ	58
3.3 PERCEPČNÍ TYP SLUCHOVÉHO POSTIŽENÍ	60
3.4 JAK VYPADÁ UCHO UVNITŘ?	62
3.5 ZÁKLADNÍ ANALÝZA TÓNŮ „ZAJIŠTUJE“ HLEMÝŽD	66
3.6 KDY ZVUK „BOLÍ“	68
3.7 KDYŽ DVA DĚLAJÍ TOTÉŽ, NENÍ TO TOTÉŽ...	70
VÝZNAM SLUCHU PRO ORIENTACI V PROSTŘEDÍ	72
4.1 SLUCH JAKO „HLÍDAČ“ ZMĚN V PROSTŘEDÍ	74
4.2 VÝBĚROVÝ PRINCIP	75
4.3 POZORNOST NEZÁMĚRNÁ A ZÁMĚRNÁ	77
4.4 SLUCHOVÁ SENZORICKÁ DEPRIVACE	80
4.5 MULTISENZORICKÉ VNÍMÁNÍ	81
4.6 JAK SI MOZEK POMÁHÁ	82
4.7 JAK JE LIDSKÉ OKO PŘIZPŮSOBENO KE SLEDOVÁNÍ OKOLÍ?	84
4.8 PROČ SE NESLYŠÍCÍ ČLOVĚK ČASTĚJI ROZHLIŽÍ?	86
4.9 JE NESLYŠÍCÍ DÍTĚ SKUTEČNĚ NEPOZORNÉ?	89
4.10 ÚNAVA Z PŘETÍŽENÍ NERVOVÉ SOUSTAVY	92
4.11 CHYBĚJÍCÍ ZPĚTNÁ SLUCHOVÁ VAZBA PŘI PRÁCI	94
4.12 PORUŠOVÁNÍ KONVENČNÍCH ZVYKŮ	97
4.13 PŘIROZENÉ ZVUKY LIDSKÉHO TĚLA	99
4.14 JE MOŽNÉ SLYŠET RUKAMA?	101
VÝZNAM SLUCHU PRO MIMOSLOVNÍ DOROZUMÍVÁNÍ	104
5.1 SDĚLOVÁNÍ ZVUKEM BEZE SLOV	105
5.2 CO SLYŠÍCÍ LIDÉ NESLYŠÍ	107
5.3 DOROZUMÍVÁNÍ HLASEM MÁ SVŮJ ÚČEL	109
5.4 NENÍ HLAS JAKO HLAS	114
5.5 CO VŠECHNO JE MOŽNÉ VYJÁDŘIT JEDNÍM SLŮVKEM	116
5.6 NOVOROZENEC JE PŘITAHOVÁN LIDSKÝM HLASEM	117
5.7 NARUŠENÍ ZÁKLADNÍHO POCITU JISTOTY	118
5.8 VÝZNAM ČASNÉ INTERAKCE MEZI MATKOU A DÍTĚTEM	122

5.9 INTERAKCE MEZI MATKOU A NESLYŠÍCÍM DÍTĚTEM	123
JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	126
6.1 FUNKCE JAZYKOVÉ KOMUNIKACE	127
6.2 JAK SI LIDÉ POVÍDAJÍ	130
6.3 NĚKTERÉ NESPRÁVNÉ POSTOJE K JAZYKU	133
6.4 JAK SE DOROZUMÍVAJÍ NESLYŠÍCÍ LIDÉ?	136
6.5 PRSTOVÁ ABECEDA	137
6.6 POMOCNÉ SYMBOLY PRO USNADNĚNÍ ODEZÍRÁNÍ	144
6.7 KÓDOVÁNÍ MLUVENÉHO JAZYKA DO ZNAKŮ	147
6.8 ZNAKOVÝ JAZYK	151
6.9 ODEZÍRÁNÍ	157
6.10 ČTENÍ A PSANÍ	164
6.11 MLUVENÍ	164
PODMÍNKY PRO SPONTÁNNÍ NABÝVÁNÍ PRVNÍHO JAZYKA	167
7.1 PODMÍNKY OSVOJOVÁNÍ SI PRVNÍHO JAZYKA	168
7.2 POTŘEBA DOROZUMÍVAT SE JE VROZENÁ	172
7.3 SENZITIVNÍ VÝVOJOVÁ PERIODA PRO OSVOJENÍ SI JAZYKA	173
7.4 ČINNOST MOZKU PŘI ZRAKOVÉ PERCEPCI ŘEČI	176
7.5 PODMÍNKY PRO VYTVÁŘENÍ SPOJŮ V ŘEČOVÝCH JÁDRECH	179
7.6 DŮLEŽITOST DOSTUPNOSTI VZORU	183
SPONTÁNNÍ VÝVOJ ŘEČI U DÍTĚTE	186
8.1 HLUCHE DÍTĚ BROUKÁ, ALE NEŽVATLÁ	187
8.2 NESLYŠÍCÍ DÍTĚ V NESLYŠÍCÍ RODINĚ SE ROZVÍJÍ NORMÁLNĚ	190
8.3 GESTA JSOU VÝVOJOVĚ PODMÍNĚNÁ	192
8.4 LIDSKÁ ŘEČ JE REALIZOVÁNA POHYBEM	196
8.5 ZNALOST ZNAKŮ NEBRZDÍ ROZVOJ MLUVENÉ ŘEČI	197
8.6 VLASTNÍ VÝVOJ ŘEČI U SLYŠÍCÍHO DÍTĚTE	198
8.7 JAK SE MALÉ DÍTĚ DOROZUMÍVÁ PROSTŘEDNICTVÍM ZNAKŮ	203

MLUVENÍ BEZ ZPĚTNÉ SLUCHOVÉ VAZBY	207
9.1 JAK BYSTE ASI MLUVILI, KDYBYSTE NYNÍ ZTRATILI SLUCH?	208
9.2 PŘERUŠENÝ VÝVOJ ŘEČI	211
9.3 UMĚLÉ VYVOZOVÁNÍ MLUVENÉ ŘEČI	216
9.4 UMĚLE VYTVOŘENÁ MLUVA ZNÍ NEPŘIROZENĚ	219
9.5 HLAS	221
9.6 RYTMUS ŘEČI	222
9.7 NEINFORMOVANOST O BĚŽNÉM ZPŮSOBU MLUVY	223
9.8 ZPOMALENÍ VÝVOJE ŘEČI	226
9.9 NÁCVIK VÝSLOVNOSTI NENÍ ZÁRUKOU OSVOJENÍ SI JAZYKA	228
9.10 OD ZNAKŮ KE SLOVŮM	230
ODLIŠNÝ ZPŮSOB POUŽÍVÁNÍ ČEŠTINY	233
10.1 JAKÉ PROBLÉMY MÁ NESLYŠÍCÍ ČLOVĚK PŘI ČTENÍ?	234
10.2 NESLYŠÍCÍ LIDÉ DĚLAJÍ PŘI PSANÍ JINÉ CHYBY NEŽ SLYŠÍCÍ	240
10.3 INDIVIDUÁLNÍ „CHYBOPIS“	242
10.4 NETRADIČNÍ PŘÍSTUPY K POUŽITÍ JAZYKA	244
KOMUNIKAČNÍ BARIÉRY	247
11.1 KOMUNIKAČNÍ BARIÉRA	248
11.2 UMĚLE VYTVOŘENÉ BARIÉRY	253
11.3 CO JE TO BEZJAZYČÍ?	257
11.4 V ČEM JE PROBLÉM?	259
11.5 PŘEDSUDKY O ZNAKOVÉM JAZYCE	262
11.6 NEBOJME SE NABÍDNOUT DÍTĚTI VÍCE MOŽNOSTÍ	264
11.7 DOMÁCÍ ZNAKY NEJSOU NA ZÁVADU	267
ZÁVĚR	270
LITERATURA	272